

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, za pol leta 2 K in za četr let 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se pošilja do odpovedi. — Deležniki „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 v. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 15 v, za dvakrat 25 v, za trikrat 35 v. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede popoldne. — Nezaprte reklamacije so poštnine proste.

Naša kmetijska šola.

Prav ste imeli zadnjič, ko ste poročali o nenaravnem načinu ustanavljanja obljubljenega nam kmetijske šole; toda govorili ste gluhim. Dotična komisija, obstoječa iz treh gospodov, je kmalu po priobčenju označenega spisa prehodila ter si ogledala par krajev na Spodnjem Štajerskem. No, upamo, da to ni bila zadnja komisija, ki določi usodo naši kmetijski šoli. Ne vem, če Vaš prvi poročevalec o bodoči šoli lepše ali slabše misli, nego jaz, a toliko je resnice, ki jo danes pribijemo javno, da od te šole na podlagi, kakoršno ji dajejo, ni pričakovati mnogo haska na korist našim kmetijsko-gospodarskim stremljenjem. Ali jo nemara celo namenoma zidajo na pesek?! V deželi neverjetnostij je pač vse mogoče.

Govorimo le čisto jasno! Od tistih, kojim bi bila kmetijska šola v prvi vrsti namenjena, je največ odvisno, kakšna bo ta šola. Ni še vse zamujeno, torej rešujmo, kar se še rešiti dá, da nam tako potrební zavod ne bo na sramoto. Nikdo nam ne more odreči pravice, da zahtevamo, kar je prav in kar nam pritiče. Obžalovati bi torej bilo, če bi se svojih potreb in pravic ne zavedali v odločilnem trenutku, zroč slepo in molčeč v bodočnost brez jasnih ciljev, ne da bi zahtevali odločno to, kar bi se nam bilo že zdavna dati moralo: dobro vzgajališče za čvrst, mlad naraščaj našega kmetijskega stanu, od kojega zavisi naše „biti“ ali „nebiti“.

Kakšna naj bo naša kmetijska šola? Ugi-bajo razno, in nekdo je celo kategorično izjavil: kmetijska šola za Spodnje Štajersko naj se osnuje po vzorcu one živinorejske in mlekarke šole na — Zgornjem Štajerskem. Dobro, sem si mislil; absolventi naše šole se pač preselijo

v severnoštajerske planine, pa bo! Tamkajšnji kmetovalci naj se pa šolajo v Grottenhofu in Mariboru pa pridejo k nam — „celino orat“. Ni treba, da je presojevalec štajerskih gospodarskih razmer ravno strokovnjak v kmetijstvu, ampak zadostuje, če zna brati zemljevid naše dežele, in če je nikoli niti videl ni na lastne oči, da spozna po zgorajšnji izjavi človeka, ki je tako naiven ali je pa velik hudobnež, ki se našim zahtevam le roga ali nam pa hoče očitno škodovati, želeč nam smrtni udarec po našem krepila potrebnem, zmučenem gospodarskem telesu z našim lastnim orožjem.

Če bode učni načrt naše kmetijske šole enostranski, potem jo je res že zdaj primerjati z mrtvim novorojenčkom, kakor omenja Vaš dopisnik. Izgovor, da po novi kmetijski šoli ne sme nastati konkurenca že obstoječim deželnim učnim zavodom, zlasti kmetijski šoli v Grottenhofu in vinarski ter sadjarski šoli v Mariboru, je ničev ter le dokazuje, da nam je naš zavod že davno bil potreben; kajti ravno omenjeni šoli ste polni pridnih učencev s Spodnjega Štajerskega, da — prenapoljeni ste, in še dolgo ne bo preveč popolnih in dobrih kmetijskih šol v naši deželi. Saj se vendar tudi naš kmetovalec zaveda, da mu je primerna strokovna izobrazba prepotrebna, in od leta do leta priglaja se več mladeničev za sprejem na kmetijske šole; to zdravo gibanje je pospeševati ter omogočiti, da se ugodni ukaznosti teh naših mladih, delavnih, gospodarskih močij, ki so temelj za obstanek in razvoj naše ožje domovine in podlaga naše boljše bodočnosti. Zdravo tekmovanje mej učnimi zavodi je pa gotovo kaj koristno, celo potrebno. Kako velika konkurenca mora biti med kmetijskimi šolami še-le na Češkem, kjer jih imajo dvajsetkrat toliko ko na Štajerskem!

Da, posledica te nesrečne (?) konkurenca je, da dobijo Čehi svojo državno kmetijsko visoko šolo v Pragi, kakoršna je sedaj v našem cesarstvu le ena, in sicer na Dunaju.

Strinjam se zelo z zahtevo Vašega dopisnika, da morajo na naši kmetijski šoli biti zastopane vse panoge spodnještajerskega kmetijstva v pravem, naravnem razmerju. Res je, da šola v Mariboru imenujemo kratko „vinarsko“ (Weinbauschule), ono v Grottenhofu pri Gradcu pa „kmetijsko“ ali „poljedelsko“ (Ackerbauschule), toda ni res, da bi se na prvem zavodu gojilo le vinstvo, na drugem pa samo poljedelstvo, nasprotno: na obeh šolah se vadijo in učijo gojenci v vseh panogah kmetijstva v občé, kar je edino umestno in pametno za naše razmere, sicer bi bila omenjena naša zavoda prav nezadnje, celo dvomljive vrednosti za naše kmetijsko-gospodarske odnose. Umevno, da vsaka taka šola mora imeti precejšnjo število strokovnih učiteljev, ki naj je vsak res strokovnjak in na svojem mestu brez izjeme; iz tega pa sledi, da se ravnatelj šoli nastavlja in imenuje po osebnih zmožnostih ali njegovih zaslugah za splošnost, ne oziraje se na specijelno stroko; kajti v kmetijski šoli, kakoršna je nam potrebna v dobi „delitve dela“, so vse glavne kmetijske panoge naše dežele jednake važnosti in jednako velike vredne. To načelo se uvažuje po vseh naprednih deželah; kdor ne verjame, mora se o tem še-le prepričati, če hoče imeti besedo.

Zahtevamo tudi, da se svoječasno vsa službena mesta brez izjeme javno razpišejo; ta naša zahteva je gotovo opravičena, in le taka pot za nastavljanje učnih močij na javnih zavodih je tudi poštena.

Ker bomo o naši kmetijski šoli še kako besedo spregovorili, sklepamo za zdaj z željo,

LISTEK.

Spomini na zadnji solnčni mrk.

Piše Videčov.

Poleg bogoslovja, ki se peča z neposrednim božjim razodetjem, kako se je Bog v svoji neizmernosti razodeval v starem zakonu po prerokih, in v novem po svojem Sinu, more zvezdoslovje posredno najbolj pričati o božji vsemogočnosti in modrosti. Le k nebu nam je treba pogledati, naj si storimo to po dnevu, ko kraljuje solnce gori, ali po noči, kadar plava luna z neštetiimi zvezdami kakor pastir med ovci na nebu, nehote se nam poraja čut hvalečnosti do ljubega Stvarnika, ki je razprostrl to krasno nebo. Kako prevzeti in presunjeni od modrosti božje še le morajo biti tisti učenjaki, ki poznajo zvezde, njih gibanja in pota še vse bolj nego mi, oni, ki so si izbrali kot svoj stan in nalogo svojega življenja, da proučujejo nebesna telesa, ki tako-rekoč vedno gledajo v nebo, t. j. zvezdoslovci ali astronomi. In res! Nekaj čudnega je, da v nobenem posvetnem stanu med učnimi krogi ni najti ravno toliko pobožnih in bogaboječih mož, kakor ravno med zvezdoslovci. So že tudi slavni učenjaki drugih strok prepričani zagovorniki katoliške cerkve ali vsaj

krščanstva, pa med zvezdoslovci jih je posebno veliko. In učeni so ti možje! Čuditi se moramo njihovemu znanju, s kako lahkoto nam n. pr. zračunajo, kje bo kateri dan hodila kaka zvezda, ob kateri uri se bo nočoj prikazala luna, kdaj bo mlaj, kdaj stopi solnce v znamenje škorpiona, t. j. med zvezde, ki tvorijo med seboj na nebu podobo škorpiona. Celó sv. Cerkev se ravna po izreku zvezdoslovcev ter določi velikonočni praznik še le tedaj, ko so zvezdoslovci napovedali, kdaj bo prva polna luna v spomladi. Tudi kmet mora biti zvezdoslovcem hvaležen, ker oni ga opozorijo, kdaj mora saditi grah, da se preveč ne mladi, kdaj k jesihu prilivati vode, da mu dobro stori.

Le repatice ali kometi delajo včasih zvezdoslovcem preglavice, ker nočejo vselej priti tedaj, kadar bi oni radi imeli. Tako so l. 1899. meseca novembra pričakovali nekega kometa in so se celo bali, da ne bi treščil ob zemljo. Pomnili so namreč, da se je prikazal 33 let pred 1899. t. j. 1866. leta in 33 let pred 1866. t. j. 1833. leta tudi; zdaj so pa dosledno sklepali, da se mora 1899. leta zopet pripeljati; pripravili so si tudi že velikanske daljnoglede, da bi lahko opazovali repatice, pa je ni hotelo biti. Zdaj so postali zvezdoslovci nevoljni, da jih je vodila za nos in v nekem časopisu so dali tej svoji nevolji duška

z besedami: „33 let smo morali čakati, da b videli repatico, pa ni prišla, zdaj bomo najbrže morali čakati še enkrat 33 let, da je zopet ne bomo videli.“ Najbrže je v svetovnem prostoru trčila ob kako drugo telo in se porušila. Na repatice se torej zvezdoslovci ne zanesejo preveč mi pa ne na zvezdoslovce, kadar kaj napovedujejo o repaticah. Drugače so pa zanesljivi. Mi jim smemo verjeti, kadar napovedujejo kak solnčni ali lunin mrk. O priliki zadnjega solnčnega mrka, katerega smo namenili opisati v našem „Slov. Gospodarju“ obširneje, kar tukaj izvršujemo, se je vse izpolnilo, kar so nam napovedali. Zamislimo se torej še enkrat v zadnji solnčni mrk in njega okoliščine!

Kakor zadnjič, dne 30. vel. srpana, tako je solnčni mrk ali mrak vedno mladega ali o mlaju; zato pa je še bolj temno, kjer je popolni mrk, ker če bi bil o polni luni, bi vsaj mesec svetil. Pa o polni luni mesec po dnevi na nebu, bi torej solnce ne mogel zakriti. Mladega pa izhaja on takrat, kadar je solnce na izhodu in se mota okoli solncea, kakor ponočni metulj okoli svetilke, zato pa mu lahko pride včasih na pot, da ne more sijati na vso zemljo; ko pa mine mladega, kmalu zastane za solncem, ker je bolj počasen. V resnici se seveda solnce nič ne premika, ampak mesec in zemlja hodita okoli njega. Pa o

da se smatra navedeno kot dober nasvet dobri stvari, ki se je moramo vsi še mnogo bolj in resno poprijeti ter se za njo bolj zanimati v bodoče, dokler je še čas. Pokažimo, da nismo le potrebni, ampak da smo tudi vredni vzorne kmetijske šole za Spodnje Štajersko.

Politični ogled.

Novi ministri. Minister za uk in bogočastje dr. Viljem vitez Hartel in trgovinski minister Gvido baron Call sta podala svojo ostavko. Na njuno mesto sta imenovana: za ministra za uk in bogočastje dr. Rihard baron Bienert, dosedaj podpredsednik deželne šolskega sveta na Nižnjem Avstrijskem, in za trgovinskega ministra Leopold grof Auersperg, dosedaj sekcijski šef v ministrstvu za notranje zadeve. Bienert je rojen l. 1863 v Veroni in je v avstrijski državni službi od l. 1884. Grof Auersperg je rojen l. 1855 in je v avstrijski državni službi od l. 1877. Svojo ostavko sta podala ministra radi tega, ker sta se sporekla z ministrskim predsednikom Gaučom, s katerim se sploh nista mogla razumevati.

Upor na Japonskem. Na Japonskem je po razglasenju pogojev, pod katerimi se je sklenil mir, zavladalo veliko nezadovoljstvo, ki si je dalo dne 4. t. mes. duška v javnem uporu. Vlada si ni upala razglasiti mirovnih pogojev, ker je vedela, da isti zelo vznemirijo prebivalstvo. Da bi pa zabranila vsak nemir, zaprla je pet ljudskih voditeljev, ki so priredili v ponedeljek, dne 4. sept. v Tokio protestni shod. Drugi dan, v torek, se je zbralo na tisoče občinstva, ki si je s silo priborjalo vhod v Hibiga vrt, v katerem so hoteli imeti zopet shod. Policija je bila vhod zaprla, da zabrani zborovanje. Vnel se je hud boj, v katerem je obležalo 84 mrtvih. Koliko je pa ranjenih, se seveda ne da dognati, ker se dotični skrivajo. Razjarjeno ljudstvo je nato napadlo hišo ministra notranjih zadev, katero je popolnoma porušilo. Tudi na hiše drugih ministrov so hoteli vdariti, toda te so bile med tem že zastražene od močnih vojaških oddelkov. Zvečer so zažgali razgrajati nekaj hiš, medtem se je pa boj po ulicah nadaljeval. Vojaštvo je komaj ubranilo, da niso umorili ruskih vjetnikov. Ljudstvo ogorčeno ugovarja, da bi bilo to 18 mesečno bojevanje brezuspešno, ker ni prineslo Japonski drugega, nego velikanske dolgove, katere bo moralo plačati z visokimi davki. Vrhovnemu poveljniku Ojama so poslali na bojišče brzobjavko, v kateri ga pozivljajo, naj nadaljuje bojevanje, na mikada pa spomenico, v kateri ga svarijo, naj ne

vsakem mlaju ni mrka. In to je ravno zaslug zvezdoslovcev, da nam povejo, katerega mladega bo mrk in kje ga bodo videli. Sploh se lahko reče, da je v 18 letih 42 solnčnih mrkov, torej približno dva na leto, seveda se povsod vsak ne vidi. Tudi nam povejo zvezdoslovci, kakšen bo mrk, ali popoln ali nepopoln. Popoln je bil zadnji mrk, pa za naše kraje ne, ampak za Špansko, nekaj Laškega in druge kraje, pri nas sicer tudi ni veliko manjkalo, da bi bil popoln, pa pri popolnem bi naše oči še gledale druge čudne reči, dočim zdaj ni bilo drugega opaziti, nego lunino ploskvo, ki je zakrivala žareče solnce, precejšnje pojemanje svetlobe, ki je naravno naredilo nekam bolj otožno; dnevna belina je prešla čisto v voščeno rumeno barvo. Včasih je mesto popolnega obročast mrk, tako da pride mesec v sredo solnea, pa ga ne zakrije vsega, ampak pusti svetel obod okoli in okoli; tak mrk je redka prikazen. Navadno imamo nepopolni mrk. Če pride koledar družbe sv. Mohorja, gre pisec teh vrstic vselej najprej gledat, koliko vidnih mrkov bo prihodnje leto, potem šele, kateri dan v tednu bo v prihodnjem letu pust.

Le pomislimo, da je luna v primeri s solncem tako majhna, kakor proseno zrno v primeru s kroglo, ki gre v dečkov klobuk, se moramo močno čuditi, kako more luna

podpiše te za Japonsko tako sramotne mirovne pogodbe. — Vlada je z vojaško silo udušila upor. Vsak list, ki je hujskal, moral je takoj prenehati z izhajanjem, vsak shod je prepovedan. Čez glavno mesto Tokio je zapovedano obsedno stanje. Vsled upora je nastala v mestu strahovita beda. Ljudstvo se je ustrašilo odredbe vlade in postalo na videz mirno, toda pod pepelom še tli naprej in voditelji tega gibanja vedno naprej podpihujejo itak razjarjeno ljudstvo. Japonski mirovni odposlanci si ne upajo domov, ker se govori, da jih bo ljudstvo ubilo. Še sedaj jih mora v Ameriki stražiti policija, ker se bojijo, da bi jih kak fanatičen Japonec ne umoril.

Mir med Rusko in Japonsko je sklenjen, kakor smo v predzadnji številki poročali. Japonci so sicer precej pridobili, vendar vojne odškodnine, katero bi bili krvavo potrebovali, niso dobili. Polotok Liaotun z Port Arturjem, katerega je imela dosedaj Ruska od Kitajske v najemu, preide pod istimi pogoji na Japonce. Vendar se morajo tam zajamčiti lastninske in druge pravice ruskih podanikov. Ob mandžurski železnici obdržita obe državi vse, kar sta izposlovali od Kitajske potom pogodb. Železnica, ki teče skozi Mandžurijo do Vladivostoka, ostane v ruskih rokah, vendar Ruska ne sme imeti ob nji več vojakov kakor je za vzdrževanje miru potrebno, računati se na vsak kilometer 15 mož. Železnica od Harbina do Port Arturja preide v Japonske roke, če je ne odkupi Kitajska nazaj. To železnico straži Japonska. V posebno nevarnih časih smeta odposlati obe državi pomnožene straže, ki se pa morajo takoj vrniti, ko mine nevarnost. V preteku 18 mesecev morata zapustiti obe armadi Mandžurijo, ki preide v kitajsko oskrbo nazaj. Na Koreji sme Japonska v sporazumu s korejsko vlado storiti vse, kar smatra za vladanje, varstvo in nadzorstvo Koreje za potrebno. Tu so japonske predpravice neomejene. Južni del otoka Sahalina dobi Japonska. Iz tega se vidi, kako majhen del svojih zahtev so Japonci dobili od Rusov.

Dopisi.

Fram. (Lepa slavnost.) Tako veselo še ni bilo na Planici, kakor na angeljsko nedeljo. Vsako leto je na angeljsko nedeljo drugo opravilo v dve uri od Frama oddaljeni podružnici sv. Križa na Planici. Letos se je ob tej priliki blagoslovil kip sv. Autona Padovanskega, mojstersko delo slavnega mojstra iz Slovenskih goric, L. Perko. Kip ste kupili

solnce sploh kaj zaslanjati in kako ta senca pade ravno na zemljo, ki je tako mala, in ne v svetovni prostor! To je le zato mogoče, ker je luna dosti bližje zemlje nego solnce. Luna naredi tem razločnejšo senco ali mrak, čim bližje je zemlji; pa zmiraj ni enako blizu zemlje, kakor tudi zemlja z luno nista vedno enako blizu solnea. Če bi se luna kje dotikala zemlje, bi jo pokrila, bi vladala tam gotovo huda tema. Če bi bila luna pot okoli zemlje v krogu in bi bila zemlja v sredi tega kroga, bi bila luna zmiraj enako daleč od nje; pa temu ni tako; pot, po kateri se premiče luna okoli zemlje, je nategnjen ali podolgovat krog, takozvana elipsa, ki ima dve središči in v enem teh dveh ali v bližnjem ali oddaljenem je zemlja; taka je tudi zemljina pot okoli solnea. Da more sploh nastati mrk, se morata luna pot okoli zemlje in zemljina pot okoli solnea sekati, križati, ker le tedaj stojijo solnce, mesec in zemlja res navstric.

Torej često potemni solnce samo nepopolnoma, če luna ne zakrije vsega solnea. Redkeji je popoln mrk, pa tudi takrat ni za vse kraje popoln, ampak le za mali del zemlje, drugeje imajo ob istem času napopoln mrk, pa tudi tam, kjer je bil popoln, se kmalu prikaže del solnea, tako da imajo nepopoln mrk, kakor so ga imeli v začetku

dve vrli pohorski družini. Stane 120 K. Blagoslovil se je pa tudi novi lestencec za 120 K, lično delo spretnega mojstra g. Tratnika iz Maribora. V naše največje veselje so imeli službo božjo in izvršili blagoslovljenje hočki g. dekan Adam Grušovnik, ki so popoldne imeli tudi skušnjo iz krščanskega nauka za planičke šolarje. Otroci in stariši so bili veseli ljubeznivega gospoda dekana, ki so si s tem svojim trudopolnim delom mahoma pridobili srca vseh naših vrlih Pohorcev. Vrh tega so nas pa tudi počastili slivniški gospod župnik in svetovalec Hirti. Ljudstva je bilo izredno veliko in vse je bilo veselo. Naša vrta pohorska dekleta so cerkvico tako lepo zunaj in znotraj okrasila, da je bila podobna rožnemu vrtu.

Mlaji, zastave in zastavice, gromenje topičev itd., vse je pomnoževalo veselje, povzdigovalo slovesnost. In otroci, ti dobri, nepokvarjeni pohorski otročiči, kako veselo, glasno in jasno ter gladko so odgovarjali na vsa vprašanja katehetova in dekanova. Stariši so veselja jokali. In to dobro ljudstvo, vrlo pohorsko ljudstvo! Kaj vse je že storilo za svojo cerkvico! Lani so jo prenovili zunaj in znotraj: križ pobarvali, jabolko pozlatili, zvonik ometali in pobelili, cerkev preslikali, spravili novo, drago prižnico, podobe in kipe prenovili, omislili svetilko za večno luč in mnogo drugega.

Po cerkvenem opravilu pa si se lahko poživil in okrepčal z izvrstno Jozlovo kapljico in potolažil glad z okusno pečenko iz Svetejeve kuhinje, kjer se je urno sukala spretna Vauharjeva žena in stregla gostom. In privoščili so si naši Pohorci in videti jih je bilo, kakor bi bila ena družina. To ni bilo vika ne krika, ne surovega obnašanja. Na misel so mi prišle pesnikove besede:

„Tu narod biva še krepak,
Tu narod biva poštenjak,
Ki svet ga še okužil ni,
Ki čas ga omehkuzil ni!“

Vam, prav Vam, veljajo te besede, vrli Pohorci!

Iz rogaškega okraja. Naš Izveličar Jezus Kristus je v priliki povedal, kadar so ljudje spali, je prišel sovražen človek ter je ljuliko med pšenico sejal. Tako sedaj tudi Slovenci v rogaškem okraju spijo, nasprotniki slovenskega naroda pa vsakojake pleveli med nevedne kmete trosijo ter jih za luteranstvo in prusko piklhabbo vabijo. Vi Slovenci pa vse to vidite, pa spite, vi Slovenci to vse slišite, pa ne umete, da vam bo ta plevel čez glavo zrastel, ter vam bode še to pšenico zadušil, katera bi vam lepo rastla, če bi jo le lepo opleli, z lepimi nauki osrečevali, s

zmačenja. Ko pa se bliža popolni mrk in je viden le srp solnea, beži temni mrak po zemlji k nam, kakor včasih senca oblakova, ki ga podi veter. Vsa pokrajina postane bleda in tudi obličje ljudij obledi od mraka, mogoče marsikom tudi od strahu. Živali se vznemirjajo, beže k počitku, kokoš gre tudi spat, dasi že ni znesla, misli pri svoji kratki pameti, da je večer; cvetlice, ki so se zjutraj komaj razcvetele, n. pr. lanov cvet, se začno zopet zapirati; nazadnje izgine zadnji solnčni žarek. Luna zakriva celo solnce, čeravno je mnogo manjša. Kdaj pa smo že videli opoldne luno kraljevati na nebu? In vendar se to lahk. zgodi, kadar je popolni mrk.

Popolnoma tema pa vendar ni; od solnea namreč švigajo rudeči plameni, luna pa še obdaja srebrn robček; tudi popolnoma temna ni, čeravno je mlaj, ker dobiva nekaj malo svita od zemlje iz tistih krajev, za katere solnce ni mrknilo in ta svit vrača luna zemlji, kjer je temna; ker luna sploh dobiva od zemlje toliko svetlobe, kolikor je mi dobivamo ponoči od lune, če ne več, tudi zvezde migljajo kratko časa na nebu, kakor zvečer. Pa to ne traja dolgo; solnce se začne poslavljati od nas proti izhodu, kmalu nas zopet pozdravi prvi žarek, za njim drugi in več, iz popolnega mrka je postal nepopoln, dokler sečasoma ni celo solnce zopet vidno. Kdor hoče lepo opa-

priveditvijo lepih kmetijskih podukov mladili in vabili k skupnemu življenju.

Od kralja Samo pa se učimo, da je na smrtni postelji poklical vse svoje sine k sebi, jim pokazal butaro zvezanih palic ter rekel vsakemu posebej, naj to butaro palic na kolenu prelomi. Toda nobeden ni mogel tega storiti. Ko so to butaro razvezali, so lahko vsako posamezno prelomili. Povedal jim je nauk te prilike. Vidite, tako bo z vami, če boste složni, cel svet vam ne more nič, če pa ne boste složni, vas bode lahko vsak sovražnik premagal. Slovenci, ali se nam ne godi tako! Sloga jači, nesloga tlači!

Dopisujte radi, kako se kaj v rogaškem okraju godi, kako c. kr. sodnija sodi, kaki šolski svet vašo mladino komandira, kako kaj občinski uradi ukazujejo in uradujejo.

Imeli boste gradiva dovolj, naše težnje med svet spravljati. Hvalite, kar je hvale vredno, grajajte, kar je graje vredno. Vi Slovenci rogački se bode zbudili iz narodnega spanja ter stopili v kolo drugih slovenskih okrajev. Srce velja, nič se bati — delati! Vse za vero in domovino, to naj bode naše geslo!

Videm. (Roparska druhaloprosčena.) Večkrat je tekom zadnjih mesecev poročal „Slov. Gospodar“ o usodi takoimenovanih videmskih tolovajev in požigalcev, katerih je bilo blizu 30 skozi 16 tednov zaprtih v celjski ječi. Njih nedolžnost se je sedaj popolnoma dokazala. V kratkem ponovimo še enkrat celo stvar. Dne 9. majnika t. l. zvečer ob pol 10. uri je zgorela hiša v Stari vasi poleg Vidma št. 61. Zgoreli sta s hišo vred tudi dve osebi, v njej prebivajoči, namreč Antonija Pleterski in Marija Novšak. Ljudstvo je sploh mislilo, da se je ogenj vnel v sobici, kjer sta imenovani ženski že spali. Kajti v tesni izbici je bilo okoli peči vse razmetano, predivo, treske in take zgorljive stvari. Nikdo ni mislil na kakšno hudodelstvo. A vsled ovadbe dveh deklic so orožniki iz Krškega in Rajhenburga zaprli blizu 30 dosedaj popolnoma poštenih oseb, češ, da so ti krivi umora onih dveh žensk, da so užgali hišo in jo oropali. Pa ko bi ta stvar bila ostala le doma! Toda vsi časniki po širni Avstriji so vedeli pripovedovati o veliki roparski druhalu na Vidmu, katero so k sreči vendar enkrat orožniki spravili pod ključ. Da, pisalo se je, da je omenjena tolovajska tolpa kradla, ropala, požigala in morila po celem Spod. Štajerskem.

zovati nepopolni mrk, mora držati kos šipe na svetilko, da postane črna od saj; skozi tako se lahko dobro gleda proti solncu, ne da bi očem škodilo; v vodo je zato neprilicno gledati, ker je nemirna.

Merodajna zato, kakšni mrk ima biti, je lunina senca. Luna sama ni svetla, zato vrže s polovico, ki je proč obrnjena od solnce, senca za seboj, ta pa se vedno bolj zožuje, ker je solnce mnogo več; dasi ozka, je vendar ta senca lahko tako dolga, da seže do zemlje, ker je luna bliže zemlje; kamor pade senca, je popolni mrk, okoli nje pa je nepopolni, ker tam vidijo nekaj solnce. Če se pa lunina senca ne dotika zemlje, ali če še zraven luna ni popolnoma v ravni črti z zemljo in solncem, imamo povsod samo nepopolni mrk. Če sicer stoji v ravni črti, pa senca ne dosega več zemlje, je nepopolni mrk posebno lep, ker je obročast in pusti pri solncu okoli in okoli svetel obod.

Če je kdo komur v luči, tedaj se navadno čuje: „beži z luči, saj nisi iz stekla“, tako bi lahko zemlja klicala mescu, kadar je solnčni mrk. In v starem veku je živel na Grškem skromen mož z imenom Dijogen, ki je rekel, da je največje bogastvo nič potrebovati. Macedonski kralj Aleksander je slišal že mnogo pripovedovati o tem priprostem možu, ki je živel brez hiše zunaj na trgu v nekem čeburu, zato je mikalo obiskati ga. Kralj ga vpraša, kaj si želi od njega imeti, češ, kot kralj mu lahko izpolni marsikatero željo. Dijogen pa reče samo: „Stopi mi, zlati

Orožniki so sploh vsakega, kogar sta dekleti pokazali, da je kriv onega umora, požiga in tatvine, brez vsakega preiskovanja utaknili v luknjo. V kakšno škodo so prišle sedaj dotične družine, katerih očetje in možje so morali zdihovati v ječi, doma pa je polje z vinogradi ostalo neobdelano in popolnoma zanemarjeno. Preteklo je dolgih 26 tednov. Med tem časom so bili opetovano komisijoni na Vidmu. Telesni ostanki zgorelih dveh oseb so se poslali na ogled na vseučilišče v Gradec, a nikjer se ni mogla najti sled kakšnega hudodelstva. Slednjič se je vendar vršila sodnajska obravnava, pri kateri sta deklici preklicali vse, kar sta si prej zmislili o naših pridnih možeh. Radi tega je morala sodnija vse obtožence spoznati nedolžnim ter jih zopet spustiti domov. Vprašati se moramo vendar, kako je bilo mogoče, da sta deklici v tako zgodnji mladosti že tako grozno sprideni, da se predrzneta na tak nečuden način poštene ljudi obrekovati. Čuditi se moramo nadalje nad postopanjem naših orožnikov, da so meni nič, tebi nič na lažjive besede teh obrekljivk poštene može, žene in mladeniče zaprli. Ali nimajo povelja, kako previdno naj postopajo, predno človeka spravijo ob dobro ime in v škodo s preneglenim zaporom? Kakor že rečeno, so trpele družine teh po nedolžnem zaprtih grozno škodo. Zato se obračamo do vseh cenjenih bralcev „Slov. Gospodarja“, naj pošljejo majhen dar slavnemu župnemu uradu v Vidmu za družine onih Videmčanov, ki so bili toliko časa po nedolžnem zaprti.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Političen shod na Remšniku pri Maribergu bo v nedeljo, dne 17. t. m. popoldne po večernicah ob 2. uri v Bastilnovi gostilni. Govorila bosta: državni poslanec gosp. **Robič** in deželni poslanec g. **Vošnjak**. Nato se bo vršila veselica s petjem, tamburanjem in predstavljalna gledališka igra „Kmet Herod“. Kmetje iz Dravske doline, pridite v obilnem številu na ta shod, da slišite svoja poslanca in jima povejte svoje zahteve!

Osebna vest. Slovenjegraški okrajni

kralj, iz solnce, drugega ne potrebujem od tebe.“ Aleksander mu je namreč ravno zasljal solnce. Tak poziv lahko da tudi zemlja mescu, kadar solnce zakriva. Pa saj se luna itak sama rada umakne v nekaterih urah na stran.

Včasih pa luna mrkne, ne solnce, tedaj pa stoji zemlja med solncem in luno in zemlja zaslanja, da solnčni žarki ne morejo do lune. Takrat pa naša zemlja nima nič očitati luni, ker je sama kriva, da je luna temna, sama si je tudi kriva, da ne dobiva od polne lune ponoči luči; tedaj pa naj zemlja sama na prsi trka in molči, če luna godrnja, da nima luči ne za sebe, ne za nevaležno ji mačevo zemljo.

Lunin mrk je vedno o polni luni; kajti če bi bil o mlaju, bi niti ne vedeli zanj in bi nam bilo vseeno, ker takrat je itak ne vidimo, ker je samo po dnevu med nami in nam še takrat kaže le nerazsvetljeno stran. Tolikokrat ne mrkne mesec kakor solnce, pa ima zato večkrat popolni mrk, ki traja celo uro, dočim solnčni samo nekaj minut; to pa zato, ker je naša zemlja, ki mu dela senca, večja od njega. V 18. letih mrkne luna 29-krat, solnce pa 41krat. Dva tedna pred solnčnim mrkom smo imeli letos nepopolni lunin mrk.

Če bi bil pisec teh vrstic zvezdoslovec, bi jih bil napisal pred solnčnim mrkom, ker pa ni, zato se mora zadovoljiti, če sme pozneje kaj povedati, ko so že drugi govorili.

glavar g. Čapek je prestavljen k namestništvu v Gradec.

Iz finančne službe. Nadpaznik finančne straže Franc Fuchs je prestavljen iz Celja v Leskovec pri Ptuj.

S pošte. Med Celjem, Vojnikom in Dobrno se bo vpeljala celo leto vozna pošta, torej tudi med 1. oktobrom in 30. aprilom, v katerem času je dosedaj oskrboval pošto poštni pot. Istočasno bo imela občina Arcelin vsak dan s to pošto zvezo.

Mariborske novice. Zjutraj ob 2. uri dne 7. t. m. je nastal požar v gospodarskem posloplju trgovca Veberja na Tržaški cesti št. 151. V kratkem času je posloplje do tal pogorelo. V veliki nevarnosti je bila blizu stoječa hiša. Zelo napornemu delovanju mariborske požarne brambe se je posrečilo ohraniti hišo. Zgorelo je tudi nekaj kokoši in ena ovca. —

Brezobrestna posojila za prenovitev po trtni uši ugonobljene vinogradnike je dobilo: v gornjeradgorskem okraju 14 prosilcev 6700 K, v ljutomerskem 28 prosilcev 12.300 K, v mariborskem okraju 94 prosilcev 65.000 K, v šentlensarškem okraju 26 prosilcev 15.000 K, v slovenjebistriškem 31 prosilcev 17.400 K, v ptujskem 271 prosilcev 130.000 K, v ormoškem 137 prosilcev 58.300 K, v rogaškem 94 prosilcev 42.300 K, v celjskem 2 prosilca 1600 K, v šmarskem 11 prosilcev 5200 K, v konjiškem 5 prosilcev 3300 K, v brežiškem 23 prosilcev 10.300 K, v sevniškem 3 prosilci 800 K in v kozjanskem 24 prosilcev 10.900 K.

Konjska dirka v Mariboru. Od slovenskih konjerejcev so dobili sledeči darila: Pri prvi vožnji: četrto darilo kobila „Slavka“ Antona Bežan iz Šalinc; pri drugi vožnji: prvo darilo kobila „Minka“ Ant. Petrovar iz Bunčan, drugo darilo kobila „Zora“ Jožefa Vaupotič iz Lukave, tretje kobila „Slavka“ Antona Bežan iz Šalinc, četrto kobila „Malika“ Mihaela Filipič iz Starenovevasi; pri tretji vožnji: prvo darilo kobila „Minka“ Ant. Petrovar iz Bunčan, drugo kobila „Slavka“ Antona Bežan iz Šalinc in tretje kobila „Malika“ Mihaela Filipič iz Starenovevasi; pri četrti vožnji: prvo darilo kobila „Lucela“ Marka Šalamuna iz Lukave, drugo kobila „Alda“ Alojzija Razlag iz Šetarove, tretje kobila „Brenka“ Jožefa Nemec iz Ljutomera, četrto kobila „Nigra“ Alojzija Sagaj iz Krapja in peto žrebec „Metador II.“ Mihaela Filipič v Starinovivasi. Posebno darilo za najboljšo kilometersko dirko je dobila kobila „Minka“ Antona Petrovarja iz Bunčan.

Mariborske porotne obravnave. Pred porotnike prideta še Anton Majcen in Ferdinand Rozman zaradi uboja.

Pri Sv. Marku blizu Ptuj cvetejo na župnikovem vrtu jablane kakor v najlepši spomladi.

Ptujske novice. Nekega viničarja od Sv. Trojice je pičil med potom v Ptuj sršen na obrazu. Deset minut pozneje je bil mož mrtev. — Od tukajšnje sodnije je vzel slovo sodni pristav Bračič, ki je seveda hud nasprotnik Slovencev in se zato tudi podpisuje Bratschitsch. Hvala Bogu, da smo se ga znebili!

Sv. Urban pri Ptuj. V četrtek, dne 7. t. m. peljal se je Martin Vrlič, narodni kmet iz Gor. Velovleka v gozd po praprot. Ko je naložil ter peljal domov, splašita se volička in začneta dirjati. Po nesreči prišel je Vrlič pod voz ter obležal težko poškodovan. Prenesli so ga k Toplaku v hišo, kjer ga je č. g. kape lan previdel s sv. zakramenti. Upanje je, da bo okreval.

Kralovci pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Dne 16. t. m. bodo pri nas občinske volitve. Bračkoveci so spodrinjeni že v treh občinah; ne dajte, zavedni, narodni volilci, da bi se isti „za gverilo“ vrinili v našo občino! Zatorej vsi na volišče! Ne gre se za osebe, gre se za dobro stvar! Volite vsi složno, enotno, da se glasovi ne bodo cepili. Drug drugega navdušujte! Že vnaprej vam kličemo: Slava!

Kontrolni shodi. C. kr. mariborsko glavarstvo poroča: Vsled odloka c. in kr. državnega vojnega ministrstva z dne 24. avgusta 1905, preds. šte. 4278, se s tem nanaša, da se v tekočem letu za c. in kr. vojno, c. in kr. mornarico in za c. kr. deželno brambo ne bodo vršili pregledni (kontrolni) shodi. Glavni raporti, ki so za rez. častnike, pa se imajo vršiti na navadni način.

Iz sodne dvorane. Janez Bratuša, 26letni hlapec v Ptuj, se je dne 7. avgusta 1905 v Ptuj ondotnim mestnim redarjem Ignacu Franc, Francetu Marinč in Martinu Arnuš, ki so ga hoteli zaradi razsajanja zapreti, uprl, ter je z rokama in nogama proti omenjenim redarjem suval, jih poskusil vgrizniti in tako praskal po rokah, da sta dobila Franc Marinč in Martin Arnuš rane. Obsojen je bil na tri mesece težke ječe. — Franc Potočnik, 30 let star, viničar v Turjancih, Ivan Potočnik, 19 let star, viničarski sin v Turjancih, Jožefa Paulinič, 52 let stara, viničarica v Turjancih, prvi zaradi tatvine že dvakrat kaznovan, so dne 29. junija 1905 ukradli Mariji Potočnik v Stanetincih svinjo, vredno 24 K. Prvi je dobil dva meseca, drugi štiri tedne in tretja štiri tedne težke ječe. — Jurij Lorber, pastir, je ukradel Francetu in Katarini Predikaka v Spodnjem Podložu, pri katerih je služil takrat kot dninar, dne 8. in 9. julija 1905 čevljičke in eno moštjo z gotovino 4 K. Francetu Žuukovič v Podložu, pri katerem je takrat služil kot dninar v času od 22. junija do 1. julija 1905 eno konjsko odejo in Jožefu Kozodere v Podložu v istem času dvojne hlače. Dobil je dva meseca težke ječe. — Zaradi hudodelstva nenravnosti sta bila obsojena Jakob Miško, 17letni pastir v Litmercih, in Jožefa Miško, kočarska hči v Litmercih, prvi na tri mesece, druga na 14 dni ječe. — 17letni kočarski sin Matija Zemljic v Dragotincih je bil obsojen na šest mesecev težke ječe, ker je dne 24. julija t. l. vrgel skozi okno v hišo zakonskih Franc in Marija Šafarič v Dragotincih kamen. — Zaradi tatinskega lova sta bila obsojena: Anton Majcenovič, 46 let star, viničar v Velkem vrhu na dva meseca težke ječe in Janez Mislovič, 35 let star, posestnik v Belskem vrhu, na tri mesece ječe. Imenovana sta dne 2. julija t. l. v lovišču barona Maksa Kübeck pri Sv. Brbari eno srno ukradla. — Svojega lastnega očeta je pretepel Anton Zelenko, posestnikov sin v Oblačaku, dne 16. jul. 1905 Udaril ga je s pestjo in večkrat na tla vrgel ter ga tako poškodoval, da je vsled zadobljenih ran 8 dni bolan bil. Obsojen je bil na tri mesece težke ječe. — Janez Korošec, želar v Zg. Žerjavcih, je dne 17. julija 1905 ukradel Andreju Polič mošnjo z gotovino v znesku 160 K in palico. Obsojen je bil na štiri mesece težke ječe. — France Petek, posestnik v Preradu, in Apolonija Muršič, posestnica istotam, sta stala pred sodnikom, ker je France Petek mlako na posestvu Janeza Kovačič v Preradu, katero že 24 let rabi kakor svojo lastnino, pustil nezadostno ograjeno, Apolonija Muršič pa je svojega triletnega otroka Jakoba Muršič dne 17. julija t. l. brez varstva pustila, vsled česar je dete splezalo do omenjene mlake in utonilo. Petek je bil oproščen, Apolonija Muršič pa obsojena na pet dni ostrega zapora.

Spod. Velovlek. Na travniku posestnika Kovarčeca je udarila kobila fanteka Naceka Družoviča po glavi, da je dobil smrtno nevarno rano.

Sv. Jurij ob Pesnici. Naš občinski predstojnik Johan Kamerer rad hodi okoli c. kr. uradnikov in je vesel, če se mu kateri prijazno nasmeji. Kadar pa je treba pokazati svojo udanost do cesarja, pa tega hudega Nemca ni na svojem mestu. Letos je bil zopet odsoten, ko se je brala na cesarjev rojstni dan sv. maša za vladarja. Heil!

V Čirknici pri St. Ilju v Slovenskih goricah je umrl dne 11. t. m. predpoldne Janez Repnig, gostilničar in posestnik, po dolgi boleznici v 56. letu. Mož je bil naš nasprotnik. N. v m. p.!

Sv. Lovrenc v Slovenskih goricah. V našem slovenskem ptujskem okraju imamo 44 cestarjev, kateri marljivo delajo na okrajnih cestah. Tem cestarjem se je odpovedala košnja ob okrajnih cestah. Zaradi te košnje so odpovedali vsi cestarji svojo službo. Ali ptujski gospodje so si drugo zamislili. Da ne bi cestarji službe opustili, so jim „Štajerca“ naročili in poslali vsem štiriinštiridesetim. Pa glejte, nobeden ni imel te srčnosti, da bi tega zvitega lisjaka odposlal nazaj od koder je prisopihal. Samo v naši župniji je neka cestarjeva deklica, ko je opazila, da je njen oče dobil „Štajerca“, pograbila to pošast ter hitela z njim v Ptuj. Tam ga izroči in pravi: „Tega ne pustim, da bi se mojemu očetu „Štajerc“ pošiljal. Oni berejo „Slovenskega Gospodarja“ in pa „Naš Dom“. Ali ni to vrlo dekle? — Več dopisov je prinesel ta lažnjivi list od nas. Vsakdo se lahko sedaj prepriča, da so bile same laži. Ceo še o morilcu Plohu piše, da je od svoje žene zahteval na mašni poti ključce in ji rekel, če jih ne da, da jo ustrelji. „Štajerc“ menda misli, da pri nas žene nosijo ključce k maši namesto rožnih vencev. O ne, ne potrebujejo ključev. Sedežev nimamo zaklenjenih, vrata na cerkvi pa so na vse zgodaj odklenjena. — Pri nas se prav obilno deluje za prvo „Slovensko trstničarsko zadrugo“, katera bo skoraj ustanovljena.

Kapela pri Ljutomeru. 33letni zidarski pomočnik Andrej Herman iz Kapele ima tukaj ženo in dve hčerki. Izvedel je, da ima neko dekle v Šiški precej premoženja in jo je zasnubil. Bila sta že dvakrat na oklicih in le slučaj je nanesel, da je o tem izvedel nek njegov znanec, ki je poroko, katera bi se bila vršila v nedeljo dne 10. t. m., preprečil. Herman pride vsled tega na zatožno klop.

Z manevrov na Štajerskem. Slovenski listi priobčujejo pismo nekega rezervista, v katerem se bere, kako so delali s Slovenci na zadnjih divizijskih manevrih na Štajerskem v smeri Gradec-Zeltweg-Judenburg. Teh manevrov so se udeležili slovenski rezervisti slovenskih pešpolkov. Ker Slovenci niso znali nemščine, žalili so jih Nemci, častniki, podčastniki in moštvo, kot ljudi mnogo nižje vrste. Za drag denar so komaj dobivali jedil in če so kod slovensko govorili ali peli, morali so utihniti. V Kuitelfeldu so jim ukazali molčati, češ, da so le gostje Nemcev! Nemški vojaki so pa peli med seboj „Die Wacht am Rhein“ in hajlali materi Germaniji! To jim je bilo dovoljeno in nihče se ni ob to spodikal! Ko so se pa ti nemški avstrijski vojaki med seboj pogovarjali, rekli so, da bi v slučaju vojne proti Nemčiji streljali v zrak ali pa odložili orožje, najraje bi pa prestopili v nemški tabor! Tako drže nemški vojaki dano prisego in zato uživajo Nemci v Avstriji največje udobnosti in predprave!

V Rogaški Slatini je umrla dne 5. t. m. gospa Amalija Jezovšek, notarjeva soproga iz Vranskega. N. v m. p.!

Pri Sv. Ani na Krembergu so pokopali dne 2. t. m. vrlega in občečislana g. Alojzija Vakaja. Rajniki se je v mladih letih tudi mnogo s pisateljevanjem pečal. Tako je spisal knjigo „Jugoslovani v zlati Pragi“, „Potovanje v Rim“, „Božič“ itd. Bil je sploh vnet katoličan in iskren narodnjak.

Ljutomersko nemško šolo je razširil deželni solski svet v štirirazrednico.

„Štajerc“ zagovarja morilce. V zadnji številki ptujске krote je dopis iz Gabernika. V njem zagovarja Plohla, ki je svojo ženo ustrelil, ter vso krivdo vrača na ubogo rajno ženo, Plohla pa omiljuje, seveda, ker je „Štajerc“v pristaš.

Kaj je z okrajno cesto Ptujška Gora-Podova-Račje?! Pred tremi leti sklenil je mariborski okrajni zastop, da se cesta, ki pelja iz Račij skozi Brezule in Podovo proti Ptujski gori, sprejme med okrajne ceste. Okrajni zastop mariborski dolžil je takrat okrajni zastop ptujski, ki je bil v slovenskih rokah, da isti vso stvar ovira in da neče dotične ceste od meje pri Gorici naprej do Ptujске gore

prevesti med okrajne ceste. No sedaj je ptujski okrajni zastop v nemških rokah in dotična cesta je še slabša, kakor je bila poprej. Ko je znani kravji mešetar Žumer pri zadnjih volitvah v okrajni zastop volil z Nemci, je rek, da je storil to zato, da dobimo skozi Čirkovce okrajno cesto. No sedaj je pač tudi Žumer sprevidel, da Nemci mnogo govorijo, pa nič ne storijo. Nemškutarski „Štajerc“ pa seveda povzdiguje vedno nemškega načelnika Orniga v deveta nebesa!

Sokolska slavnost v Ormožu je veličastno uspela. Sicer je še občinski tajnik prepovedal Sokolu sprejeti skupno brate Hrvate, toda Sokoli so vzdignili svojo pogumno glavo in občinski tajnik in komisar iz Ptuja sta bila tiho in morala gledati velikansko narodno navdušenje. Obširnejšo poročilo prinesemo, za danes nam je došlo prepozno. Ormoška čitalnica je poslala dr. Ploju, ki se je veliko trudil, da se dovoli sokolska slavnost, naslednjo brzojavko: „Prepričani, da je le Vaš neustrašeni nastop pribojeval in omogočil našo „Sokolsko slavnost“, kliče „ormoška čitalnica“, v imenu nebrojne zbrane množice Slovencev in Hrvatov Vam urnobesni „Na zdar“ kot svojemu zastopniku. Dr. Geršak.“

„Svoji k svojim.“ Pod tem naslovom pozivlja ptujski „Štajerc“ svoje nemškutarje, naj podpirajo samo obrti in gostilne somišljenikov ter naj se ogibljejo takozvanih „narodnih“ trgovin in Slovencev. Ali ste čuli sedaj, vi Slovenci, ki še vedno podpirate nemškutarske obrti in gostilne, kako nemškutarski „Štajerc“ Slovencu ne privoščiči groša. Ravnajte, Slovenci, tudi vi tako, podpirajte samo obrti in gostilne somišljenikov. Ogibajte se takozvanih „protinarodnih“ trgovin brezvercev in nemškutarjev!

V Spodnjih Gorčah pri Braslovčah je umrl na svojem domu gimnazijec osmega razreda v Mariboru Ivan Baš v 19. letu. Bil je zelo nadarjen in mrljiv mladenič. Dopržil je šest razredov z odliko. Morilka mladih ljudi sušica mu je pretrgala nit življenja. Mašo za dušnico je bral preč. g. stolni župnik v pokoju Filip Bohinc, nagrobni govor mu je pa govoril njegov profesor č. g. dr. Anton Medved. Vrlemu mladeniču bodi zemljica lahka!

Celjske porotne obravnave so se začele v ponedeljek, dne 11. t. m. Prvi je stal pred porotnim sodiščem 16letni posestniški sin Jožef Makošek iz Lačnega vrha. Dne 18. junija t. l. se je sprl Jožef Makošek, ki je znan pretepač, z Antonom Brglez, ter mu žugal z nožem. Jožefa Makošek je hotel njegov starejši brat Ignac pomiriti ter spraviti iz gostilne. Ko ga je porinil iz gostilne skozi vrata, obrne se Jožef proti njemu ter mu zabode nož v levo roko. Rana je bila tako huda, da so morali Ignacu Makošku roko odrezati. Šestnajstletni pretepač je dobil 13 mesecev težke ječe.

Iz Vidma. Videmski „Štajercijanci“ strašno pihajo, ker niso volitve spadale po njihovi nemškutarski volji in ker slovenski svet noče verjeti, da bi bili ti junaki slovenski naprednjaki. Če je še kdo dvomil o nemškutarski krvi teh junakov, naj jih vpraša, zakaj pa se „Štajerc“ tako za nje poteguje. Ko bi bili res Slovenci, bi glasno ugovarjali zoper to, da jih najnesramnejši list celega sveta hvali in brani. A to se ne zgodi. Torej ostanele trabanti ptujске krote!

Iz Rajhenburga. Tu je umrl nagle smrti v nedeljo, dne 10. t. m., občeprijubljen tržan in trgovec gosp. Jože Savnik. Stanoval je popolnoma sam v svoji hiši in ko ga v nedeljo zjutraj ni bilo na svetlo, so okoli poldneva udrli v njegovo spalnico in našli mrtvega. Zadel ga je mrtvoud. Bil je to mož kremenitega značaja, pravicoljuben in spoštovan od vseh, ki so ga poznali. Svojega slovenskega rodu ni nikdar zatajil. Pogreb je bil v torek nad vse slovesen. Bodi mu zemljica lahka!

Iz Brežic. V nedeljo, dne 10. septem. se je ob velikanski udeležbi ljudstva blagoslovila zastava brežiškega veteranskega društva. Ob priliki zabijanja žebjev v zastavo je

prav lepo pokazal znani posilinemec svojo posilinemško izobrazbo. Ta človek sliši na ime Fr. Cetin iz Sel doma. Dočim so vsi drugi kmetje povedali slovenski rek, ko so zabijali žrebelj, je ta mož povedal grozno duhovit stavek v trikrat blaženi nemščini. Ker je škoda, da bi se tak biser nemškega slovstva in poezije izgubil, pribijem ga tu v večer spomin in obstanek. G. Fr. Cetin je torej tako-le rekel: „Ich nägle diesen Nagel im Hinblick auf den Verein.“ (Jaz pribijem ta žrebelj z ozirom na društvo.) Strmi svet in se klanjaj pred tako modrostjo. Kdor pogrunta, kaj je hotel g. Cetin s temi besedami povedati, ta dobi takoj v brežiškem „Deutsches Haus“ 200 mark pruske veljave in vrednosti. Pa Cetin se tudi drugače kaže kot vrlega sina železnega Bismarka. V okrajni zastop so ga volili sami zavedni Slovenci, a sedaj govori pri sejah okraj. zastopa samo nemščino. Sramota! Gosp. Cetin, če se ne poboljšate, se v kratkem zopet vidiva. Imam še precej popra za vas.

V Građen se je hotel ustreliti 19letni mizarški pomočnik Janez Uršič iz Središča. Vzrok je bil prepir z neko žensko.

Nove cigarete „Donau“ se bodo začele prodajati. Komad stane 3. vinarje. V eni škatli jih bo petdeset in bo veljala 1 K 50 vinarjev.

Kolera. Iz Azije letos steguje svoje pogubne roke v Evropo azijska kolera. V Rusiji in v sosednih delih Nemčije je umrlo precej ljudi na tej morilki človeštva. Tudi v severnem delu Galicije, torej že na avstrijskih tleh, si je poiskala svoje žrtve. Vlada je seveda storila vse potrebno, da se zabrani razširjanje te strašne bolezni. Kolero povzroči posebna glivica, ki se zredi v podzemski vodi, ko postane ista po letu v podzemskih duplih zelo nizka. Od tam pride potem po vodi v človeka. Ta glivica spremeni v črevesu se na hajajoče kisline v salpetro — kislino sol, ki je zelo strupena. Vsled tega gre vse skozi človeka, v telesu začne pomanjkovati vode, kar povzroči vedno slabejše delovanje srca in nazadnje smrt. Največ te kisline pa dobiva človek v se, ako živa mnogo sadja. Kdor ne živa nič sadja, ima malo teh kislin v sebi, pri tem tudi ne more napraviti glivica nič te strupene salpetrokisline soli. V poletnem času se naj torej uživa sadje zelo zmerno, nezrelo sadje pa se iz zdravstvenih ozirov sploh ne sme uživati. Glivica se imenuje koma-bacil in se plodi posebno v suhih prodnatih duplih. Ako so ta dupla mokrotna, kmalu zadušijo ta bacil druge glivice. V ilovnatih duplih se te kolera glivice sploh ne zredijo.

Grozen potres je bil minoli teden v četrtek zjutraj ob 2. uri v Kalabriji na Italijanskem. Kalabrija je južno-zahodni del Pirenejskega polotoka in meri okoli 15 tisoč kvadratnih kilometrov. Zemlja je jako rodovitna, toda ljudstvo je zelo ubogo. Od davnih časov se tam pojavljajo najhujši potresi. Toda zadnji, ki je bil 7. t. m., prekaša vse, kar jih pomni zgodovina. Podrte so vse hiše, razdrte železnice in brzojavne žice pretrgane. Vsled tega še tudi ni prišlo natančno poročilo o žrtvah. Dosedaj so jih našli 3000 mrtvih in 9000 ranjenih. Vsako novo poročilo poroča nove grozovitosti. Vlada je poslala vojake na pomoč. Sunki so se tudi še v soboto ponavljali. Istočasno je začel tudi bljuvati ognjenik Vezuv. Izlil se je iz njega velikaški potok lave. Železnica, ki pelje do srede gore, je v nevarnosti, zato so morali promet na nji ustaviti. Posebno grozovit je bil potres zaradi tega, ker je bil ob 2. uri zjutraj, ko so ljudje najbolj spali. Poroča se o strašnih prizorih v tem trenutku, ko se je začela majati zemlja. V sami srjci so letali dotični ljudje, ki so se rešili, kakor brez uma po ulicah. Drugo jutro si videl dotične, kako so jokaje iskali svoje in svoje stvari pod razvalinami svojih domačij. Papež in italijanski kralj sta dala znatno pomoč.

Cerkvene stvari.

Nova knjiga. Neutrudno marljivi pisatelj g. dr. Franc Kovačič je zopet izdal novo knjižico, kateri je naslov: „Anicij Boetij in njegovo modroslovje.“

Duhovne vaje. V ponedeljek, dne 11. t. m. so se začele v Mariboru duhovne vaje za duhovnike. Vodi jih jezuit Schüth. Udeležuje se jih nad sto duhovnikov.

Katehetski shod. Danes, dne 14. t. m. se je začel v Mariboru katehetski shod.

Poslano.

Ne z ozirom na nezaslišano grde napade „Slovenskega naroda“, „Štajerca“ in drugih tema enakih listov na čast učiteljic gospod. Marije in Antonije Stupeca, ampak — ko se obe poslavljate od nas, da drugod službo nastopite, — smatra podpisani krajni šolski svet kot svojo dolžnost, da izreče enoglasno obema javno zahvalo za 13 oziroma 12 letni vestni in vse hvalevredni trud pri vzgoji naše mladine in častitamo vsaki šoli, kjerkoli boste imenovani gospodični delovali.

Krajni šolski svet Sv. Marko 11. septembra 1905.

Društvena poročila.

Koncert v mariborskem „Narodnem domu“ priredi dne 1. oktobra „Klub Čehu“. K sodelovanju je povabil umetnico na goslih gđ. M. Herites, ki je prijazno privolila v sodelovanje. Gđ. Herites je žela obilo odobravanje pri koncertih na Dunaju, v Londonu in na Ruskem. Nudil bo torej ta koncert redok in izvanreden umetniški užitek, vsled česar upamo, da bo prihitelo veliko občinstva poslušati in občudovati vrlo češko umetnico.

Rače pri Mariboru. Poučno predavanje g. Jelovška se je vršilo v nedeljo, dne 10. t. m. v gostilni pri kolodvoru. Gospod potovalni učitelj je na jako poljuden in zelo zanimiv način govoril o mlekarnstvu, dotaknil se v pogovoru raznih vprašanj svinjereje, govedoreje in drugo in obljubil, da v novembru obiše tudi Hotinjo vas, kjer upamo, da bo mnogo več poslušalcev. Bodi mu tem potom izrečena iskrena zahvala!

Od Sv. Bolfanka v Slovenskih goricah. Dne 3. septembra je tukajšnje katol. slov. izobraževalno društvo priredilo veselico v prid družbe sv. Cirila in Metoda. Udeležilo se je veselice mnogo gostov od Sv. Lenarta, Ptujca, Sv. Andraža, Sv. Ruperta, Sv. Urbana in še iz drugih sosednjih župnij; tudi domačini so bili častno zastopani. V čast smo si šteli, da sta bila v naši sredi tudi dva odlična gosta, in sicer č. g. Jak. Gomilšek iz Trsta in velerodni gosp. dr. Fran Plešič iz Ljubljane. Zadnjemu se imamo posebno zahvaliti za krasen slavnostni govor, katerega je občinstvo pazljivo poslušalo ter govorniku pogostoma pritrdjevalo. Izenadila nas je tudi s prekrasno deklamacijo pesmi „Hajdukova oporoka“ Marica Topolnik od Sv. Jurija ob Ščavnici. Odbor društva se čuti prijetno primoranega, da se z ozirom na tako ugoden uspeh najprej pristrčno zahvali gosp. dr. Ivan Plešiču za krasen govor, Marici Topolnik za deklamacijo in vsem drugim gostom od blizu in daleč, domačemu gosp. župniku, ki je prepustil dvorišče za veselico, in vsem vrlim gospicam za trud pri prodaji šopkov, sladkarij in drugih reči. Vsem skupaj: Tisočeren Bog plati!

Podružnica sv. Cirila in Metoda za gornjeradgonski okraj. Pri V. rednem občnem zboru se je izvolil sledeči odbor: Predsednik g. Fran Štuhec, kaplan pri Sv. Jurju; tajnik in ob jednem blagajnik g. Kolbl Franc, kmetski sin v Bolenečicah; blagajnik za Sv. Peter g. Čirič Janko, organist pri Sv. Petru; blagajnik za Kapelo g. Zemljčič Fran, ekonom v Murščaku; blagajnik za Negovo g. Bratkovič Fran, župnik istotam.

Velika nedelja. Veselica tukajšnjega bralnega društva dne 8. septembra se je obnesla vrlo dobro. Zraven narodno zavednega domačega ljudstva smo pozdravljali tudi goste iz Ormoža, Sv. Andraža, Sv. Marka, Sv. Tomaža in drugih bližnjih krajev. Posebno v velikem številu so došli ormoški Slovenci, na čelu jim voditelja g. dr. Geršak in g. dr. Omulec. Vse udeležence je pristrčno pozdravil predsednik g. Menhart. Domači pevski zbor se ne odlikuje samo po lepih glasovih, ki so zastopani, ampak tudi po izbornem petju. Zelo veliko oduševljenje in občudovanje pa je vzbudil združeni andrašovski-markovski pevski zbor. Peli so lepo kot slavčki. Poučni govor je imel g. dr. Ant. Korošec. Tombola je prinesla nekaterim mnogo sreče, drugi pa smo imeli smolo. A vkljub temu smo se dobro zabavali ter zapustili veselico s prepričanjem, da je v vsakem oziru dosegla svoj namen.

Ljutomer. Učiteljstvo Franc-Jožefove šole nas je dne 27. avgusta vabilo k šolskemu koncertu. Mnogobrojna, vsestranska je bila udeležba. Proizvajala se je po učencih in učenkah Franc-Jožefove šole Petz-ova spevoigra „Letni časi“. Pelo, spremljevalo in deklamovalo se je dovršeno, poslušalci so bili kar iznenadeni; posebno je občinstvo občudovalo spremljevalko na klavirju, — učenko IV. razreda Minko Zacherl. — Glavna zasluga na lepem vspehu gre vrlému, neutrudljivemu nadučitelju gospodu Zacherlu; bodi njemu posebna zahvala. — Učiteljstvo Franc-Jožefove šole pa se lahko s ponosom spominja tega koncerta, s katerim je opetno pokazalo, kako vspesno deluje na polju narodne vzgoje. Častitamo!

Gospodarske stvari.

Uvoz laških poljedelskih izdelkov v Avstrijo je velik. Lani je Italija uvozila na Avstrijsko 991.000 kvintalov limon in pomaranč. Mandeljev je uvozila 24.000 kvintalov, konstanja 37.000 kvintalov, riža 102.000 kvintalov (in vendar imamo mi tri čistilnice za riž, 2 v Trstu, eno na Reki), konopelj 45.000 kvintalov, 24.000 kvintalov svežih cvetlic in 18.000 kvintalov olja. Uvoz fig in svežega sadja se je pa zmanjšal.

Tržne cene

v Mariboru od 2. sept. do 9. sept. 1905.

Živila	100 kg	od		do	
		K	h	K	h
Pšenica		16	60	17	40
riž		14	10	14	90
ječmen		14	10	14	90
oves		14	60	15	40
koruza		17	60	18	40
proso		21	40	22	40
ajda		18	—	18	80
seno		3	50	4	20
slama		3	50	4	—
	1 kg				
fižola		—	22	—	28
grah		—	40	—	48
leča		—	36	—	64
krompir		—	7	—	8
sir		—	34	—	86
svrno maslo		1	58	1	60
maslo		2	20	2	40
špeh		1	56	1	60
zelje, kisló		—	—	—	—
repa, kislá		—	—	—	—
	1 lit.				
mleko		—	20	—	22
ametana, sladka		—	40	—	56
„ kislá		—	60	—	68
	100 glav				
zelje		—	—	—	—
	1 kom.				
jajce		—	—	—	7

Društvena naznanila.

Katol. izobraž. društvo v Studencih pri Mariboru priredi v nedeljo, dne 17. sept. izlet v Lembah v gostilno g. Robiča. Začetek ob pol 3. uri popoldne. Vstopnina prosta.

Kmetijsko društvo Lešnica priredi v nedeljo, dne 24. t. m. ljudsko veselico s tombolo pri Anošeku na Žvabu.

Podporno društvo ljudske šole pri Sv. Barbari v Halozah priredi v nedeljo, dne 17. septem. ob 3. uri popol. na šol. telovadišču veselico v prid šol. kuhinje in sicer s sledečim vzporedom: 1. Pojo učenci 5. in 6. razreda. 2. Srečolov. 3. Prosta zabava z godbo in petjem. Srečka 20 h. Vstopnina 20 h. Za dobro potrebo skrbi domači gostilničar g. Ant. Korenjak. Prepričala se hvaležno sprejmejo. K obilni udeležbi vabi uljudno odbor.

Prostovoljna požarna bramba na Polzeli priredi v nedeljo, dne 24. sept. tombolo in ljudsko veselico v novih prostorih gostilne g. Alojzija Cimpermana. Začetek ob 3. uri pop. K mnogobrojni udeležbi uljudno vabi odbor.

Slovensko društvo „Domovina v Gradcu“ priredi v nedeljo, dne 1. oktobra, ob 4. uri pop. v dvorani „Zum wilden Mann“, Jakominigasse 3, veselico s petjem in tamburanjem in gledališko predstavo. Slednjice prosta zabava.

Slov. kršč. društvo „Domovina“ priredi svojo tretjo vinsko trgatavo z raznovrstnimi zabavami v nedeljo, dne 15. okt. ob 5. uri pop. v dvorani gostilne M. Pšeničnika „Pri avstrijskem dvoru“ (zum österr. Hof), Georgigasse na voglu Annenstrasse). Vstopnina: pri blagajni 30 kr., v prekupu 20 kr. Vstopnice se dobi-

vajo v društvenih prostorih Stigergasse št. 2, I. nadstr. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

Sv. Jurij ob Ščavnici. V nedeljo, dne 17. t. m. se po večernicah nepreklicno vrši zborovanje „Dekliške zveze“. K obilni udeležbi vabi vodstvo.

Akad. fer. društvo „Bodočnost“ priredi v nedeljo, dne 24. sept. ob 2. uri popol. svoj II. prijateljski sestanek v prostorih ptujske čitalnice. Po sestanku ob pol 4. uri zabava s petjem, šaljivo pošto in konfetijem, zvečer ob 8. uri s plesom. Vabi na obilno udeležbo društvo.

Cerkev Matere Milosti v Mariboru.

Naša dolžnost nas veže, da spet nekaj omenimo o naši Marijini cerkvi v Mariboru. Kar smo zaupali, smo dosegli: Že imamo v cerkvi nov altar in presol za čudodelno podobno Matere Milosti, ki se nam zelo dopadata. Ker je vsa stavba bila že v začetku sv. Antonu Padovanskemu in sv. Filomeni v posebno varstvo izročena, sta oba čudodelna svetnika dobila v novi cerkvi vsak svoj altar — ven-

dar še tema manjka lepih nastavkov. Te nastavke bočemo kakor hitro mogoče poskrbeti. Enako mislimo na nov sv. križev pot, če nas naši družniki s svojimi prispevki ne zapustijo. Ker naša družba št. je blizu 66.000 udov, bilo bi nam veliko pomagano, če bi družniki vsaj še enkrat v življenju svojo dolžnost storili. Čim zvestejši so v svojih milodarjih, tem hitreje bomo napredovali v kinčanju cerkve Matere Milosti. Nove družnike se vedno radi sprejemamo.

Frančiškanski samostan v Mariboru,
dne 21. avg. 1902.

605 3-1

P. Kalist Heric,
gvardijan in župni upravitelj.

Loterijske številke.

Gradec 9. sept.: 62, 16, 88, 76, 73.

Dunaj 9. sept.: 85, 59, 51, 56, 40.

Vsaka beseda stane 2 vin.	MALA OZGANILA	Vsaka beseda stane 2 vin.
Najmanjša objava 45 vin.	Vsaka beseda stane 2 vin.	Večkratna objava po dogovoru.

Ti inserati se sprejemajo protisamo predplačilo. Pri vprašanjih na upravnništvo se mora pridejati znamka za odgovor.

Prodaja se.

Gostilna edina v občini, z lepo hišo, za letni izlet, prodaja tabaka, branjarja in popolna koncesija, dober sadonosnik in vrt, blizu mesta in kolodvora, se ceno prodaja. Sodi tudi za penzioniste ali za kakšnega rokodelca. Naslov pove uprav. 505 5-2

Nova hiša v švicarskem slogu zidana se prodaja v Studencih pri Mariboru; obstoji iz dveh sob, ene kuhinje, vrta, svinjskih hlevov in studenca. Več pove Franc Čerič, posestnik v Studencih. 550 5-4

Nova hiša, v švicarskem slogu zidana, se takoj prodaja zaradi preselitve v Studencih pri Mariboru, 8 minut od Jožefove cerkve. Velik vrt, studenec, 1 kravji, 2 svinjska hleva, kuhinja za perilo, drvarnice, velika klet in branjarja. Vse v najboljšem stanu in na lepem prostoru. Mesečna najemnina 54 K. Izplačati je 5000 K, drugo ostane. Več pove Franc Čerič, posestnik v Studencih, Lembaška cesta. 578 5-3

Lepo posestvo z gospodarskim poslopjem in prešo v občini Rošpah nad Mariborom št. 32, skupno 12 in pol oralov, obstoječe iz 2 in pol orala dobrih vinogradov, 3 in pol orala na novo nasajenega sadonosnika in 3 orale debelega gozda in nekoliko njiv in travnika, se prodaja. Več se izve pri hišni upravitelji, Viktringhofgasse št. 20, Maribor. 606 2 1

Mala hiša, novozidana, v bližini juž. kolodvora, obstoječa iz 3 sob in 2 kuhinj, čez pol orala zemljišča ter vse, kar h gospodarstvu spada, se prodaja za 3200 gld. 1200 gld. ima posojilnica dobiti. Vpraša se naj Wildenrainergasse št. 12.

Malo posestvo, hiša, gozd, njiva in sadonosnik, skupaj 5 oralov se po ceni prodaja. Vpraša se pri g. Leopoldu, št. 117 v Slov. gor. št. 1. 598 2-1

Milinska oprava, obstoječa iz mlinjskih kamnov, trijerja, cilindra za moko, transmisijona, elevatorja, škafov in drugih strojev, se prav po ceni prodaja. Ogleđa se lahko iz prijaznosti pri gospej Parnat pri Sv. Lovrencu nad Mariborom. 611 3-1

Posestvo, 15 minut od kolodvora Pesnica, z malim vinogradom, njiva, sadonosnik, se takoj prodaja. Več se izve v Grajski ulici št. 12, I. nadstropje, Maribor. 588 2-2

Hiša z vrtom in poljem, četrt ure iz mesta, se po ceni prodaja. Naslov v upravn. 619 6-1

Hiša, enonadstropna, dobro zidana, najemniška, dve kleti in trgovino v hišo, blizu koroškega kolodvora, se po ceni prodaja. Vpraša se Bankalarigasse št. 4, Maribor. 609 10-1

Malo posestvo, eno uro od mesta Maribora se pod ugodnimi pogoji prodaja, posestvo obstoji iz hiše in gospodarskega poslopja, zidano in z zpeko krito, v dobrem stanu, 3 orale in njiv in travnika, studenec pri hiši in sadonosnik, več pove glavni zastopnik „Slavije“ Ivan Veras v Mariboru. 607 2-1

Odda se.

Trgovina špecerijske ali mešane stroke se želi takoj vzeti v najem. Naslov pri upravn. 544 6-5

V najem se da.

Kovačnica tik državne ceste, s primernim stanovanjem, bodisi za samca ali oženjenega, se da v najem. Dobi se v najem tudi vrt in njiva. Več se izve pri lastnici Tereziji Fink na Prelogah pri Prihovi, p. Konjice. 623 2-1

Dobrodoča branjarja se takoj da v najem v Studencih št. 111, na okrajni cesti. 626 1-1

Proste službe.

Dva sodarska učenca se sprejmeta v Mariboru Schillerjeva cesta 17, Tam se tudi prodajo cevi za studenec. 584 3-2

Pekarskega učenca sprejme Bernerjeva pekarija v Mariboru, Koroška cesta. 564 4-3

Učenec se sprejme pri Matjažu Hočevar, ključavničarskemu mojstru v Novi vasi, Kaniža predmestje, Ptuj. 592 3-2

Služba cerkovnika in organista se odda do 15. vinotoka 1905 v Zihpoljah (Maria Rain) na Koroškem. Rokodelci imajo prednost. Več pove župnijski urad. 589 3-2

Organist, cecilijanec, išče službe na kakšni večji fpi, bodisi v mestu ali v trgu, zmožen je poučevati večje pevske zборе, kakor tudi prevzeti službo občinskega tajnika ali delovati pri Posojilnici. Ime se poizve pri upravn. 583 3-2

●●●●●●●●

Razno.

Dijake na celo hrano sprejme poštna, krščanska rodbina, ki stanuje v bližini vseh srednjih šol v Mariboru. Hrana je dobra, lepa, zračna in svetla posebna soba in so dijaki pod ostrim nadzorom. Naslov pri upravn. 591 3-2

I ali 2 dijaka se sprejmeta na stanovanje z dobro hrano pri nadučitelju I. Weixl-u, Maribor, Zofijini trg 3. 596 3-2

Dijaki se sprejmejo na hrano in stanovanje. Lepa, separatna, svetla soba in dobro nadzorstvo. Naslov pri upravn. 600 2-1

Dijak išče stanovanja s hrano. Naslov v upravn. 590 3-2

Dve sobi, meblovani, ss takoj oddata. Grajska ulica št. 12, I. nadstr. Maribor. 597 1-2

Dijaki se sprejmejo na hrano in stanovanje v Gradu, I. nadstr., vrata št. 33. 618 2-1

Dijak se sprejme na stanovanje in hrano pri gospej Antoniji Divjak, Pfarrhofgasse 7, Maribor. 610 2-1

Dva dijaka, iz boljše rodbine se sprejmeta na stanovanje in hrano. A. Vertnik Koroška cesta 50. 618 1-1

Nauk na glasovir in gosli zastoj dijakinjam iz boljše hiše, stanujočim pri moji hčerici, učiteljski kandidatini v Mariboru. Naslov pri upravn. 621 1-1

Služba cerkovnika in organista kje na Spod. Štajerskem išče in želi dobiti čez 30 let star mož, oženjen, spodobnega obnašanja. Naslov pri upravn. 624 3-1

Služba občinskega redarja se takoj odda. Prosilci morajo biti oženjeni, večji slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi ter ne čez 40 let stari. Več se zve pri podpisnem obč. uradu. — Obč. župnijski urad v Framu, 11. sept. 1905. — Zupan. 620 2-1

Ceno stanovanje za eno deklico ali fanta. Naslov pri upravn. 604 2-2

Izjava. Jaz, Feliks Likavec iz Jarenine, preklidem, kar sem govoril o gospi Mimici Gornig, kot neresnično, obžalujem, da sem jo žalil na njeni časti ter jo prosim odpuščenja. 622 1-1

Zahvala

Povodom smrti naše iskreno ljubljene matere

Jozefe Zamuda,

posestnice v Križevcih,

izrekamo vsem prijateljem in znancem za obilne dokaze sočutja najtoplejšo zahvalo. — Posebej se še zahvalimo g. duhov. svetovalcu Ivanu Bohaneč, ki so pohiteli, da vodijo svoji sestrični kondukt, in g. župniku Jožefu Weixl za obilne tolažljive obiske in boleznim in za poučni nagrobni govor, g. župniku iz Veržeja in domačemu g. kapelanu za udeležbo pri pogrebu, gospodu kapelanu S. Petek od Male Nedelje, gospodu dr. Lebarju, slavn. učitelstvu, nadalje pevcem za ginljivo petje in sploh vsej mnogobrojni množici, ki je spremila našo zlato mater k zadnjemu počitku. 625 1-1

Sv. Križ na Murškem polju, 8. sept. 1905.

Žalujoči otroci.

Izdelovatelj godal
FRANC PERC
v Mariboru
Grajski trg št. 3

priloga svojo veliko zalogo godal, kakor: gosle od gld. 1-50 naprej; loke, škatlje ali vreče za gosli; citre od 6 gld. naprej; violo, čelo, base, flavte, klarinets, oboe, trompete (Flügelhorn) iste tudi v basu itd. — Vsako vrste strune, trpežne in čisto doneče, kakor tudi vsa dela za godala.

Popravila se izvršujejo hitro in strokovnjaško. 617 2-1

Zdravje je največje bogastvo!

Kapljice sv. Marka.

Te glasovite in nenadkriljive kapljice sv. Marka se uporabljajo za notranje in zunanje bolezni.

Osobito odstranjujejo trganje in otekanje po kosteh v nogi in roki ter ozdravijo vsak glavobol. Učinkujejo nedosegljivo in spasonosno pri žledčnih boleznih, ublažujejo katar, urejujejo izmeček, odpravijo naduho, bolečine in krče. Pospešujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Preženo velike in male gliste ter vse od glist izhajajoče bolezni. Delujejo izborna proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolečine na jetrih in slezih ter koliko in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico in vse iz nje izhajajoče bolezni. Te kapljice so najboljšo sredstvo proti bolezni na maternici in madroni ter ne bi smele manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. Dobiva se samo: **Mestna lekarna, Zagreb**, zato se naj naročujejo točno pod naslovom: 483 20-9

Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot ena dvanajstotica se ne pošilja. — Cena je naslednja in sicer franko dostavljena na vsako pošto:

1 ducat (12 stekleno) 4 K.	4 ducate (48 stekleno) 14 60 K.
2 ducata (24 stekleno) 8 K.	5 ducatov (60 steklen.) 17—K.
3 ducate (36 stekleno) 11 K.	

Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg št. 68, poleg cerkve sv. Marka

Imam na tisoče priznanih pisem, da jih ni mogoče tu tiskati, zato navajam samo imena nekaterih gg., ki so s posebnim uspehom rabili kapljice sv. Marka ter popolnoma ozdravili. Ivan Baretinčič, učitelj; Janko Kisur, kr. nadlogar; Stjepan Borčić, župnik; Ilija Mamić, opankar; Zofija Vukelič, čivilja; Josip Seljanič, seljak itd.

Ustanovljena 1. 1360.

Mestna lekarna, Zagreb,
Markov trg št. 68, poleg cerkve sv. Marka.

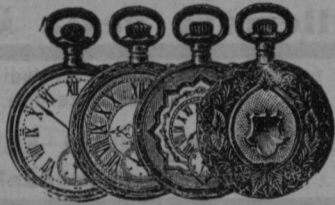
Zdravje je največje bogastvo!

Franc Korošec

trgovec z železom in mešanim blagom
Gornji Radgoni 587 6-3

priporoča svojo bogato zalogo železa, nagrobnih križev, kotlov, štedilnikov, železnih pečij in posode po najnižjih cenah in solidni posrežbi.

Jamči se več let,
sicer se vrne denar!

Jamči se več let,
sicer se vrne denar!

Srebrna remonter-ura od 3 gld. naprej
Nikelnasta Rosskopf od 1.80 „ „
Zlate ure 484 10-4 od 10 „ „

Anton Kiffmann, Maribor

Gospoke ulice — Tegetthoffova cesta.

Konjak

iz starega, domačega vina, prodaja franko 4 steklenice 12 K, 2 l. 16 K, novo naravno Franc žganje 2 l K 9.60, žganje iz drožja, tropin in vinskih ostankov 2 l K 5.60. 85 48-28

BENEDIKT HERTL,

posest. graščine Golič pri Konjicah. Štajersko. — Zaloga pri Alojzu Quandestu v Mariboru, Gosposka ulica.

B. Talento,

prodajalna drv in premoga
Maribor, Mellingerstrasse 12

se priporoča. Naročila se tudi sprejemajo v trgovinah J. Janšek, F. Hartinger, C. Weingerl v Tegetthoffovi ulici, M. Berdajs' Sofijski trg, Filiala Weigert Bismarkova ulica in v hočki mlekarni Sammerlingova ulica. 62 26-19

Vizitnice

priporoča

tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Dijaki

iz boljše hiše se sprejmejo na celo brano in stanovanje. Nadzorstvo strogo. Soba lična. Naznanila se blagovolijo poslati na upravništvo pod št. 612. 2-2

Javna zahvala.

Podpisani si štejem v dolžnost, se javno zahvaliti zdravnikom za velikanski trud in požrtvovalnost ob času nesrečnega poroda moje žene. Iz srca se zahvalim gosp. dr. Antonu Červinka, zdravniku na Ljubnem, za njegovo nad vse spretno in hitro zdravniško pomoč, kakor tudi g. dr. Vitu Červinka, zdravniku v Braslovčah, za skrb in marljivost, za zopetno pridobitev zdravja moji ženi. Le božja Vsegamogočnost in trezna zdravnikova razsodnost je bila mogoča storiti to. — Priporočam pa blaga gospoda vsem, ki potrebujejo zdravniške pomoči.

Preserje, dne 5. kim. 1905.

Ivan Germadnik.

Pozor! Citaj!
Bolnemu zdravje!

440 52-10

Pozor! Citaj!
Slabemu moč!

Pakraške kapljice in slavonska zel, to sta danes dve najprijubljeniji ljudski zdravili med narodom, ker ta dva leka delujeta gotovo in z najboljšim uspehom ter sta si odprla pot na vse strani sveta.

Pakraške kapljice: Delujejo izvrstno pri vseh žledčnih in črevesnih boleznih ter odstranjujejo krče, bolezni iz želodca, vetrove in čistijo kri, pospešujejo prebavo zganjajo male in velike gliste, odstranjujejo mrzlico in vse druge bolezni, ki vsled mrzlice nastajajo. Zdravijo vse bolezni na jetrih in vranici. Najboljše sredstvo proti bolezni maternice in madron; zato ne smejo manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. — Naj vsakdo naroči in naslovi: Peter Jurišič, lekarnar v Pakracu št. 100, Slavonija. — Denar se pošilja naprej ali s poštним povzjetjem.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): 12 stekleničic (1 ducat) 5 K, 24 stekleničic (2 ducata) 8 K 60 v, 36 stekleničic (3 ducati) 12 K 40 v, 48 stekleničic (4 ducati) 16 K, 60 stekleničic (5 ducatov) 18 K. Manj od 12 stekleničic se ne razpošilja.

Slavonska zel: Se rabi v vprav sijajnim n najboljšim uspehom proti zastarelemu kašlju, bolečinam v prsih, zamoklosti, hripavosti v grlu, težkemu dihanju, astmi, proti bodenju, kataru in odstanjuje goste sline ter deluje izvrstno pri vseh, tudi najstarejših prsnih in pljučnih bolečinah. Cena je sledeča, (franko na vsako pošto): 2 originalni steklenici 3 K 40 v; 4 originalne steklenice 5 K 80 v; 6 originalnih steklenic 8 K 20 v. Manj od dveh steklenic se ne razpošilja. Prosim, da se naročuje naravnost od mene pod naslovom:

P. Jurišič, lekarnar v Pakracu 100, Slavonija.

Vizitnice priporoča tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Južnoštajerska hranilnica

v **Celju**

721 12-9

Narodni dom

Narodni dom

za katero jamčijo okraji: Gornji grad, Sevnica, Šoštanj, Šmarje pri Jelšah in Vransko za popolno varnost vlog in za njihovo po pravilih določeno obrestovanje do in petek dopoldne, za druga opravila pa je uradnica odprta vsaki dan ob uavadnih urah. — Hranilne vloge obrestuje po 4⁰/₀ in pripisuje obresti polletno h kapitalu ter plačuje rentni davek hranilnica sama in ga ne odtegne vlagateljem tako, da dobe isti popolnoma nad 4⁰/₀ obresti. — Izposojuje pa od dne 1. prosenca 1905 na zemljiško varnost po 4³/₄ odstotkov, občinam in korporacijam navedenih 5 okrajev pa po 4¹/₂ odstotkov obresti.

neomejene visokosti, ima sedaj čez štiri milijone kron hranilnih vlog.

Hranilnica posluje s strankami vsak torek

Najlepša priložnost!

Sledeče blago priporoča uljudno podpisani po čudovito nizkih cenah.

Rjuhe (prti) brez šiva, kompletna velikost, samo 80 krajcarjev!

Za naročilo zadostuje tudi dopisnica!

Odeje iz flanela, iz najholjše Himalaja volne, kompletno dolge in široke	1 komad	sedaj samo	gld. 1.10
Obrisalke, za gospodinjske priprave, posebno močne	pol ducata	" "	1.10
Namizni prti, zelo trpežni, barvani, veliki	1 komad	" "	—45
Obrisalke za posodo, rudeče in modro pisane	pol ducata	" "	—50
Namizni prti, iz platnenega damasta, beli	1 komad	" "	1.10
Servijete, iz platnenega damasta, rožnati vzorci	pol ducata	" "	1.20
Posteljne predproge, kompletne, velike	1 komad	" "	—40
Žepni robci, beli ali barvani	pol ducata	" "	—48
Močno platno	1 komad 20 metrov	" "	3.60
Domače platno	1 " 20 "	" "	4.20
Vojaško platno	1 " 20 "	" "	3.60
Posteljna oprava, barvana, rdeča ali modra	1 " 23 "	" "	4.50
Močni šifon, bel, najboljša vrsta	1 " 23 "	" "	3.60
Konfekcijsko platno, belo, zelo močno	1 " 23 "	" "	6.60
Atlas-gradl za postelje, bel, rožnat, 120 cm širok	1 " 1 meter	" "	—50
Pukano perje, brez prahu	1 kg	" "	—95
Angin za napolnjevanje perja, rožnate ali rumene barve	1 meter	" "	—28
Obrisalke (frotier), beli, z lepimi reki	1 komad	" "	—23
Odeje, (šivane) iz najboljšega turškega kretona ali ruša	" "	" "	1.90
Zastori, iz čipk ali sukneni, dva dela, za eno okno	" "	" "	1.80
Kavina garnitura, obstoječa iz 1 kavinega prta in 6 servijet	" "	" "	1.20
Suknene obleke za otroke od 3—9 let	" "	" "	2.20
Štajerski kostimi za otroke od 3—9 let	sedaj samo 3.50 gld. do	" "	4.—
Suknena obleka za fante od 9—13 let	" "	" "	5.—
Modna " " gospode, trpežna, vsaka velikost	" "	" "	8.50
Suknene hlače " " najfinejša vsaka velikost	sedaj samo 10 gld. do	" "	13.—
Štajerska obleka za gospode, vsaka velikost, za zimski čas	sedaj samo 2.30 gld. do	" "	3.—
Loden v vseh barvah za ženske obleke	1 meter	" "	—32
Barhent za obleko in perilo	1 "	" "	—18
Predpasniki, ki se lahko na obeh straneh nosijo	1 komad	" "	—48

Za naročilo zadostuje tudi dopisnica!

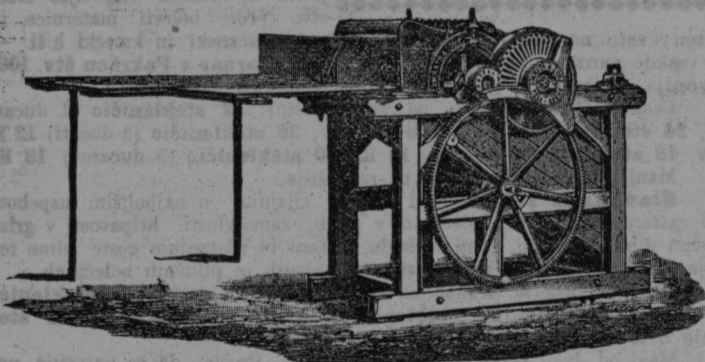
Samo v Mariboru, Grajski trg št. 2.

Alojzij Gniušek, zaloga suknenega, modnega, platnenega in konfekcijskega blaga

„Pri Amerikancu“.

Posebni ceniki strojev zastoj!

Vsakovrstne najboljše poljedelske stroje posebno pa 473 9

mlatilnice

za ročno rabo in na vitelj (gepelj) ter čistilnice priporoča

trgovina z železnino „MERKUR“
P. Majdič, Celje.

♦♦♦ Zaloga ♦♦♦

omar za led, strojev za izdelovanje sladoleada, surovega masla in prešic za pripravljanje malinovega soka.

Vrtni stoli in železno pohištvo.

Traverze in cement!

Karol Kociančič

kamnoseški mojster v Mariboru
samo Schillerjeva cesta števil. 25.

izdeluje altarje, prižnice, podobe itd. kakor tudi vsa druga v to stroko spadajoča stavbinska dela.

Zaloga nagrobnih kamnov.

517 4

Načrti in proračuni.

Okrajna hranilnica v Kozjem

obrestuje hranilne vloge po 4 K 25 v od 100 K in daje posojila na zemljišča proti 5% obrestovanji. 614 3-1

Rentni davek plačuje hranilnica sama.

Ferdo Motnikar

urar v Dolu pri Hrastniku (v občinski hiši) 593 2

priporoča svojo trgovino z urami, zlatnino, srebrnino itd. — Vsaka nova srebrnina in zlatnina je od c. kr. punčnega urada puncirana. — Vse zelo po ceni! — Popravila se izvršujejo najceneje! Jamstvo! Svoji k svojim!